

Protokół Komisji ds. Oświaty – zdanie odrębne Przewodniczącej Komisji Problemowej ds. Oświaty na terenie Gminy Mieroszów – Pani Justyny Pichowicz (dotyczy pkt. 3)

WNIOSKI:

1. Wniosek: likwidacja szkół będzie miała niewielki wpływ na przyspieszenie budowy nowej szkoły, bądź tego wpływu nie będzie w ogóle, bowiem zaoszczędzone środki z wydatków bieżących w oświacie mogą zostać wydane na inne wydatki bieżące, a nie na inwestycje, które można realizować z dochodów majątkowych.

2. Wniosek: Subwencja z budżetu państwa wystarcza na ponad 92 proc. wydatków, na które jest przekazywana (utrzymywanie szkół podstawowych i gimnazjum w gminie). Należy minimalizować pozostałe wydatki na oświatę.

3. Wniosek: Zracjonalizowania sieci szkolnej władze Mieroszowa powinny dokonać wiele lat temu. Stworzenie dwóch obwodów szkolnych: dla Mieroszowa i Sokołowska przyniosłoby oszczędności, dzięki którym mogły się poprawić warunki nauki w PSP Mieroszów. W obecnej sytuacji – kiedy za dwa lata powstanie nowa szkoła w Mieroszowie – wprowadzanie takich zmian wydaje się nadto spóźnione. Korzyści, jakie można osiągnąć likwidując jedną placówkę, są nieadekwatne obecnie do kosztów społecznych, które pociągną za sobą wprowadzane zmiany. Tworzenie jednego obwodu szkolnego przed budową nowej szkoły byłoby działaniem zupełnie nieuzasadnionym. Również tworzenie jednego obwodu szkolnego dla całej gminy, po wybudowaniu nowego centrum edukacyjnego w Mieroszowie powinno zostać zweryfikowane.

4. Wniosek: Wprowadzając zmiany w oświacie i innych wydatkach bieżących - **BEZ LIKWIDACJI SZKÓŁ** można osiągnąć oszczędności rzędu 1-1,5 MLN ZŁ. Takie zmiany racjonalizujące wydatki powinny zostać zaproponowane przez organ prowadzący.

- dotyczy to w szczególności:

Zespołu Obsługi Szkół, Liceum Ogólnokształcącego, Stołówki w SP Kowalowa, Przedszkola Publicznego w Mieroszowie, a przede wszystkim Urzędu Miejskiego w Mieroszowie, MCK. Dla zobrazowania stanu wydatków w gminie Mieroszów na tle innych podobnych wielkością gmin woj. dolnośląskiego, przedstawiam poniżej tabelę:

	wydatki ogółem	urzędy gmin	oświata	ludność	urząd na 1 mieszkańca	oświata jako % budżetu	Kultura i sport
Mieroszów	27 621 000	3 048 000	7 546 000	7532	404,67	27,3 %	1 466 835
Świerzawa	23 085 000	2 155 000	7 187 000	7890	273,13	31,1 %	1 067 608
Wąsosz	20 701 000	2 420 000	8 212 000	7776	311,21	39,7 %	578 746
Głuszycza	24 041 000	2 313 600	8 413 000	9379	246,68	35 %	677 000

Dane wg planów budżetów na 2011 r.

MATERIAŁ WYJAŚNIAJĄCY DO PROTOKOŁU – ZDANIA ODRĘBNEGO

Funkcjonowanie oświaty i jej reorganizacja jest tematem wielowątkowym. Pierwszy problem to niewystarczające środki na realizację zadań w obecnym zakresie. Wpływ na to ma niekorzystna sytuacja demograficzna, jednak nie jest to jedyny czynnik wpływający na rosnące koszty w oświacie. Kolejny problem – złe warunki lokalowe, w których kształcone są dzieci z gminy Mieroszów. I jeszcze jedno zagadnienie: zapowiadana od lat budowa nowej szkoły podstawowej i gimnazjum, które mają rozwiązać większość z wyżej wymienionych problemów. Odnosząc się do poszczególnych kwestii, zauważyć można iż:

1. ZMIANY W CELU WYGOSPODAROWANIA ŚRODKÓW NA BUDOWĘ NOWEJ SZKOŁY

Zgodnie z informacjami przekazywanymi przez burmistrza Mieroszowa, Gmina planuje ogłosić w 2013 r. przetarg na budowę nowej szkoły w formie „zaprojektuj zabuduj”. W tym samym roku zgodnie z wieloletnią prognozą finansową dla Gminy Mieroszów możliwe będzie zaciągnięcie kredytu na 2014 r. Będzie to najprawdopodobniej rok uruchomienia nowej szkoły podstawowej w Mieroszowie.

Likwidacja szkół przyniesie oszczędności do budżetu gminy dopiero w drugim roku po likwidacji (przy założeniu, że szkoła/szkoły zostaną zlikwidowane w 2012 r., oszczędności pojawiają się w 2013 r.). Wysokość tych oszczędności powinna być przedmiotem odrębnych opracowań uwzględniających wszelkie możliwe koszty związane z likwidacją (np. koszt utrzymania budynków po szkołach, koszt funkcjonowania przedszkola, itp.)

Wniosek: likwidacja szkół będzie miała niewielki wpływ na przyspieszenie budowy nowej szkoły, bądź tego wpływu nie będzie w ogóle, bowiem zaoszczędzone środki z wydatków bieżących w oświacie mogą zostać wydane na inne wydatki bieżące, a nie na inwestycje, które można realizować z dochodów majątkowych.

2. FINANSOWANIE OŚWIATY W GMINIE MIEROSZÓW.

Wysokość subwencji oświatowej wypłacanej do budżetu gminy, mierzy się liczbą uczniów, z uwzględnieniem stopni awansu zawodowego nauczycieli, z wyłączeniem zadań związanych z dowozem uczniów oraz zadań związanych z prowadzeniem przedszkoli.

Subwencja oświatowa dla Gminy Mieroszów na 2010 r. wyniosła: 4 280 780 zł. Razem wydatki na szkoły (3 podstawowe i gimnazjum) za 2010 r: **4 637 486 zł**

Tymczasem gmina podając wydatki na oświatę podaje łącznie nakłady na szkoły, przedszkola, oddziały przedszkolne, zespół obsługi szkół, stołówkę szkolną i inne wydatki, których nie obejmuje subwencja (np. ZOS – 278 394 zł, przedszkole publiczne: 896 405 zł). W budżet szkoły podstawowej w Sokołowsku i Kowalowej „wrzucone” są także koszty utrzymania oddziałów przedszkolnych (w Sokołowsku 2 oddziały, Kowalowa – 1), gdzie poza wynagrodzeniami dla nauczycieli gmina nie ponosi żadnych kosztów prowadzenia tych oddziałów.

Z brakiem środków na te „niesubwencyjne” zadania boryka się każdy samorząd w Polsce. Gmina może wykorzystywać inne możliwości pozyskiwania środków – chociażby na

działalność przedszkoli. Z takiej możliwości w ubiegłych latach skorzystało jedynie przedszkole w Sokołowsku.

Wniosek: Subwencja z budżetu państwa wystarcza na ponad 92 proc. wydatków, na które jest przekazywana (utrzymywanie szkół podstawowych i gimnazjum w gminie). Należy minimalizować pozostałe wydatki na oświatę.

3. SIEĆ SZKOLNA W GMINIE MIEROSZÓW

Od wielu lat w Gminie Mieroszów funkcjonuje nieracjonalna, nieuzasadniona ekonomicznie i geograficznie sieć szkolna.

Zgodnie z UCHWAŁĄ RADY MIEJSKIEJ W MIEROSZOWIE z dnia 27 lutego 2001 r. w sprawie ustalenia sieci i granic obwodów publicznych szkół podstawowych i gimnazjum, obwód szkolny dla Publicznej Szkoły Podstawowej w Kowalowej stanowią nie tylko wsie Kowalowa i Unisław Śląski, ale także północna część Mieroszowa, tj.: ul. Leśna, Powstańców, Wałbrzyska i Wysoka. W ten sposób do małej wiejskiej szkoły przypisane zostały dzieci z miasta Mieroszowa. Przy czym ze względu na zagospodarowanie terenu bardziej naturalne jest połączenie obecnych obwodów szkolnych przypisanych do Mieroszowa ze wsią Kowalowa, która stanowi swoiste przedmieście stolicy gminy.

Obwód szkolny Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Sokołowsku stanowią wsie: Sokołowsko i Rybnica Leśna, przy czym ze względów geograficznych naturalnym (przede wszystkim ze względu dowożenia dzieci) byłoby stworzenie obwodu: Sokołowsko, Rybnica Leśna, Unisław Śląski.

Zracjonalizowania sieci szkolnej władze Mieroszowa powinny dokonać wiele lat temu. Stworzenie dwóch obwodów szkolnych: dla Mieroszowa i Sokołowska przyniosłoby oszczędności, dzięki którym mogły się poprawić warunki nauki w PSP Mieroszów. Ponadto znormalizowałyby to wielkość klas i koszt utrzymania ucznia w szkole. Biorąc pod uwagę liczbę emerytowanych nauczycieli, zmiany te w niewielkim stopniu dotknęłyby pracowników szkół. Takie kroki nie zostały poczynione i w obecnej sytuacji – **kiedy za dwa lata powstanie nowa szkoła w Mieroszowie – wprowadzanie takich zmian wydaje się nadto spóźnione. Korzyści, jakie można osiągnąć likwidując jedną placówkę są nieadekwatne obecnie do kosztów społecznych, które pociągają za sobą wprowadzane zmiany.** Obecnie jednym ze sposobów na zmniejszenie kosztu utrzymania ucznia jest łączenie klas/oddziałów, jednak zachowując standard zalecany przez MEN, czyli 26 uczniów w klasach 0-3.

Tworzenie jednego obwodu szkolnego przed budową nowej szkoły byłoby działaniem zupełnie nieuzasadnionym. Znaczące oszczędności z likwidacji placówek w Kowalowej i Sokołowsku pojawiłyby się najprędzej w 2013 roku. W 2014 ma ruszyć nowa szkoła. Zaoszczędzone pieniądze nie przyspieszą budowy, ponieważ w 2013 gmina będzie mogła zaciągnąć na ten cel kredyt. Tymczasem warunki, w jakich będą się uczyć uczniowie uczęszczający obecnie do SP Kowalowa i Sokołowsko, po likwidacji szkoły, będą znacznie gorsze od obecnych. Obowiązywał będzie dwuzmianowy system pracy. Sytuacja taka będzie trwała co najmniej 2 lata, czyli dwukrotnie dłużej niż uzyskane z tego tytułu oszczędności.

Również tworzenie jednego obwodu szkolnego dla całej gminy, po wybudowaniu nowego centrum edukacyjnego w Mioszowie powinno zostać zweryfikowane.

Już w 2004 roku Rada Miejska Mioszowa podkreślała, iż ze względu na położenie Sokołowska, jego rozwojowy charakter, a także bardzo dobre warunki nauki w obecnym budynku szkolno-przedszkolnym, w miejscowości tej powinna funkcjonować publiczna placówka oświatowa. W Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Mioszów na lata 2004-2013 stanowiącego Załącznik do Uchwały Nr XXXII / 179 / 04 Rady Miejskiej Mioszowa z dnia 28 października 2004 r. zapisane zostało zadanie: Przebudowa Szkoły Podstawowej w Sokołowsku polegająca na termomodernizacji budynku, cyt.: „Zadanie jest komplementarne z planowaną do realizacji przez gminę Mioszów „Budową Zespołu Szkół: Gimnazjum i Szkoły Podstawowej z salą gimnastyczną w Mioszowie”, które przejmie uczniów z funkcjonujących obecnie, ale znajdujących się w złym stanie technicznym i kosztownych w utrzymaniu szkół w Mioszowie oraz wsi Kowalowa. Z uwagi na specyfikę miejscowości Sokołowsko, związaną z funkcjami uzdrowiskowo-turystycznymi, dużym stopniem integracji społeczności, a także położeniem miejscowości i związanymi z tym kosztami dowozu dzieci do innych szkół, zakłada się pozostawienie placówki w Sokołowsku i kontynuację jej działalności.”

Na obecnym etapie należy rozważyć budowę nieco mniejszego budynku nowej szkoły podstawowej w Mioszowie (np. na 300 uczniów zamiast planowanych 400) i zachowanie obecnych funkcji budynku szkolnego w Sokołowsku. Plan zagospodarowania tego obiektu na cele społeczne (świetlica, organizacje pozarządowe, biblioteka) jest zupełnie nieuzasadniony, ponieważ w miejscowości istnieje wystarczająca baza lokalowa przeznaczona na cele sołectwa, biblioteki publicznej, czy działalności NGO-sów (m.in. kino). Ponadto Sokołowsko jak i Unisław Śl., są jedynymi miejscowościami w gminie, w których po 2006 roku można zaobserwować tendencję wzrostową w liczbie urodzeń. Biorąc pod uwagę zachodzący w Europie oraz w coraz większym stopniu w Polsce proces suburbanizacji (migracji ludności z miast na wiejskie tereny podmiejskie), pozytywna tendencja demograficzna w Sokołowsku i Unisławiu Śl. może się utrzymywać. Jednak w znacznej mierze to od władz gminy zależeć będzie, czy tereny wiejskie gminy Mioszów będą atrakcyjne dla mieszkańców np. Wałbrzycha. Z pewnością na atrakcyjność miejscowości Sokołowsko dla młodych rodzin, które się tu osiedlą, znaczący wpływ ma poza walorami miejscowości, również istniejąca szkoła i przedszkole.

KONSEKWENCJE LIKWIDACJI SZKÓŁ:

- możliwość zagospodarowania nieruchomości po zlikwidowanych szkołach (wątpliwe w przypadku Sokołowska – problem opisany wyżej) – korzyść hipotetyczna, brak gwarancji, że budynki zostaną zagospodarowane (brak zagospodarowania nieruchomości po zlikwidowanych szkołach jest najczęstszym problemem w innych gminach);
- oszczędność ponad 1 mln zł – którą można osiągnąć w innych instytucjach/placówkach
- wysoki koszt społeczny – miejsca pracy, miejsce integracji społeczności lokalnej, wyrwanie dzieci z ich lokalnego środowiska. Zamknięcie wiejskiej szkoły bezpowrotnie niszczy kapitał społeczny wsi istniejący od lat wokół niej. Szkoły wiejskie w naszej gminie stanowią centrum rozwoju lokalnego i ważny ośrodek budowy kapitału społecznego na wsi. Zachowanie tego kapitału może dać efekty bardziej znaczące niż tylko pieniądze;
- likwidacja oddziałów przedszkolnych, które są najmniej kosztownym sposobem na edukację przedszkolną w gminie Mioszów
- „skazanie” uczniów z całej gminy na naukę w gorszych warunkach niż obecne (stan techniczny budynku szkoły w Mioszowie oraz konieczność nauczania na dwie zmiany)

KONSEKWENCJE NIE LIKWIDOWANIA SZKÓŁ:

- wysokie koszty utrzymania ucznia w szkołach wiejskich (typowe dla wszystkich szkół wiejskich w Polsce) – można to zniwelować wprowadzając oszczędności w innych instytucjach/placówkach (Urząd Gminy, MCK, ZOS, Przedszkole Publiczne, LO).